

[Hans Hødtøft.]

Man havde ønsket at gå et skridt videre og finde et moderne dækkende ord for „antaster“, men det lod sig ikke gøre.

I visse lande, i Norge f. eks., føres nye ændringer tilbage til den gamle stil, i Norge til 1814-forfatningens stil. Vi foretrækker at skrive det nye i vor egen generations sprog og trøster os med, at den samme danske tone dog høres bag de skiftende tiders affattelser. Et redaktionsudvalg har med omhu gennemarbejdet teksten, og som den nu fremtræder, har den både klarhed og kraft.

Vi er enige med statsministeren om, at forslaget taget under eet indeholder meget væsentlige forbedringer. Samtlige de ændringsforslag, som vi måtte opfatte som helt uforenelige med en socialdemokratisk linie, er faldet. Vore fundamentale ønsker er opfyldt. Vi har mulighed for at give Danmark den frieste forfatning, det endnu har haft, og vi vil fra socialdemokratisk side yde vort bidrag hertil.

Vi ved endnu ikke, hvor stærkt sammenholdet er i venstre omkring statsministerens person og politiske vilje. Der har tilsyneladende været en temmelig stor portion taktik i statsministerens forhold til grundloven, og de sidste to måneders tempo står i et besynderligt forhold til de to første års langsommelighed, og det er vel derfor tilgiveligt, om en eller anden spørger: Men hvad er nu den taktiske hensigt?

Foruden landstingsmand Stensballe har flere andre meldt fra. I visse dele af venstres og de konservatives presse er stemningen jo særdeles kølig, lige så kølig, som temperaturen udenfor denne sal er i disse dage. Nu får vi se. Hvis den meget høje procent af jastemmer — 45 pct. — skal nås ved folkeafstemningen, må de demokratiske partier stå sammen. Vi — og ikke mindst jeg personlig — har ofte stærkt kritiseret venstre og den højtærede statsminister for forfatningsmæssig sendrægtighed. Denne kritik har været berettiget. Nu da et resultat er nået, ønsker jeg at takke alle — også statsministeren —, der har bidraget hertil.

Statsministeren har knyttet sit navn og formentlig også sin politiske skæbne til grundlovsforslaget. Vi gransker ikke nu, om han blot gjorde en dyd af den politiske nødvendighed, men glæder os over dog i eet tilfælde at kunne sige: ret gjort.

Til slut dette: det vil ikke være muligt

at fremkalde en begejstring som den, der prægede året 1915. Det behøves heller ikke. Den revision, der nu påtænkes, er i pagt med hverdagens gerning. Det bedste i det gamle er bevaret, først og sidst det nordiske livssyns respekt for det enkelte menneske og dets værd. Og de fleste nye bestemmelser knytter sig organisk til de erfaringer, som vi i vort daglige arbejde har gjort. Vi ønsker en grundlov, der svarer til nutidens forståelse, men med gamle tiders retsindighed bevaret, i forlængelse af Jydske Lovs ord om, at

„lov skal gøres til alle mænds gavn“.

Det er godt, at vi har ret til at bruge ordene fra Jydske Lov om vort grundlovsforslag af 1953.

Elgaard: Der er nu givet dette høje tings medlemmer adgang til at bedømme og forhåbentlig vedtage forslag til Danmarks riges nye grundlov og tronfølgelov.

De forskellige ændringer, som den højtærede statsminister på grundlovskommissionens vegne har foreslået ningsdagen, kan deles op i to hovedafsnit, nemlig for det første de ændringer, det må anses for nødvendigt at få gennemført, og for det andet de ændringer, der må synes påkrævet, efter at der ikke har været rettet i paragrafferne i Danmarks Riges Grundlov siden genforeningen i 1920.

Til den første kategori af ændringer vil jeg primært regne bestemmelserne i den nye § 1 om ligestilling af Grønland som en del af riget og i § 20, hvori det fastslås, at internationale organisationer fremtidig kan tillægges beføjelser, der ellers har været betragtet som en del af den enkelte stats suverænitet. Sekundært vil jeg også i denne forbindelse tage ændringen af tronfølgen med, sekundært, fordi jeg indrømmer, bestemmelsen falder noget uden for rammerne af denne gruppering.

Med den koloniplacering, Grønland i dag efter international retsopfattelse har, konstaterer jeg med glæde udformningen af grundlovens indledende paragraf og også de fastsatte undtagelsesbestemmelser. Det er forståeligt både fra et dansk og et grønlandsk synspunkt, at man har åbnet udvej for eventuelt at kunne sætte en bremse på en udvikling, der gennemført med syv-milestøvler kan få uheldige konsekvenser. Jeg tænker på de overgangsvanskeligheder, der kan opstå, når der skal gennemføres valg i et område uden politiske partier.